

Jetnici v Hajdini navzoči duhovniki zložili 200 din.; msgr. dr. Anton Medved nabral na svatbi dr. Melitta Pivec-dr. Fran Stelč v Zrkovcih 200 din.; poravnava Kranjc-Fras, Sv. Jurij v Slov. gor., 200 din.; kaplan Janez Kljun v St. Ilju pod Turjakom vposlal 200 din.; na gostiji Ogrizek-Horvat darovali svatje 150 din.; pri pogrebu g. Alojzije Velebil nabral kaplan Matko Krevh, Sv. Peter pri Mariboru, 150 din.; pri volitvi župana na Ljubnem in vseh starih svetovalcev SLS so darovali župan ter odborniki 130 din.; pri blagoslovitvi križa pri g. Irgoliču, Sv. Peter pri Radgoni nabrali 120 din.; na sedmini Alojzija Krajnc, Sv. Rupert v Slov. gor., nabral Janez Vrlič, 107 din.; na gostiji Klampfer-Humer, Sv. Martin pri Vurbergu, nabralo 101 din.; minister Ivan Vesenjsek daroval (ponovno) 100 din.; profesor Josip Napotnik v Celju daroval 100 din.; neimenovan v Mariboru podaril 100 din.; knjigovoz Koracin (tedensko 25 din.) 100 din.; župni urad Sv. Duh na Ostem vrhu 50 din.; Ciril Liza v Mariboru 50 din.; M. Strakl, župnik, Sv. Peter pri Mariboru, 50 din.; posojilnica v Svečini mesto venca na grob umrlega nadučitelja Fil. Hauptmana 50 din.; M. Z., Spodnja Polskava, 40 din.; Pliberšek Gregor, Kebelj (kruh sv. Antona) 30 din.; N. N. (za kruh sv. Antona) 20 din.; profesor Gasparin v Mariboru 20 din.; pri nekem šolskem izletu otroci darovali 10.75 din.; Roza Duh, Sv. Peter, 10 din. — Vsem darovalcem kliče odbor Dijaške večerje: Bog platil Priporočila se v podporo tudi zanesljivi. Prosilcev je mnogo, stroški veliki (lani čez 53.000 dinarjev), blagajna pa skoraj prazna. Hudo bi bilo odboru, če bi pa dijakom, ako bi morali, večerjo dijakom med letom ustaviti vsled pomanjkanja pripomočkov. Spominjajte se torej pri vsaki priložnosti Dijaške večerje in ji priskočite na pomoč! — Odbor Dijaške večerje ima svoj sedež v Cirilovi tiskarni in ni istoveten z Dijaško kuhinjo. — Odbor Dijaške večerje v Mariboru.

Prosvetna zveza v Mariboru. Redni občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru bo dne 30. oktobra (četrtek) t. l. v Mariboru. Prostor in uro še naznanimo. Za društvene delegate je zaprošena polovična vožnja. Prosimo vsa včlanjena društva, da se posvetujejo takoj, koga pošljejo na občni zbor. Pričakujemo, da bo letos na občnem zboru zastopano vsako društvo. — Pregledniške pole še ni vrnilo precej društev. Ker je zdaj skrajni čas, da sestavimo letno statistiko za občni zbor, prosimo vsa zamudna društva, da pošljejo takoj izpolnjeno pregledniško polo. — Predsedstvo Prosvetne zveze v Mariboru.

Vsem preč. kn.-šk. župnijskim uradom, ki še niso poslali neprodanih izkaznic, oziroma denarja, za prodane izkaznice Mladinskih dni, se tem potom uljudno priporočamo, da obračun napravijo vsaj do 5. oktobra t. l. Radi bi že sklenili račune, pa nam je nemogoče, dokler nimamo Vaših obračunov. Prosimo torej, da nam storite še to uslugo in nam prihranite nadaljnje tirjave! — Pripravljeni odbor za Mladinska dneva, Maribor, Aleksandrova cesta 6 I.

Občinske volitve v Orehovi vasi. Dne 10. avg. t. l. je bilo v Orehovi vasi šest potrjenih kandidatnih list, torej več kot v Mariboru. Čudno je bilo gledati toliko volilnih skrinjic SLS je bila vezana s stranko malih posestnikov in delavcev ter z obrtniško stranko. SLS je dobila pet odbornikov, druga enega in tretja enega odbornika. Nasprotni tri stranke so dobile dva odbornika. Županom je bil enoglasno izvoljen dosednji župan Franc Pišek in svetovalcem gg. Franc Primec, Stefan Novačan in nar. poslanec Falež.

Udruženje vojnih invalidov, podružnica Maribor, priredi v nedeljo, dne 5. oktobra, invalidsko zborovanje pri Sv. Lovrencu na Pohorju in sicer po rani maši v gostilni g. Jakoba Novaka. Vojni invalidi in vdove iz Sv. Lovrenca in sosednih župnij se radi važnosti vabijo k polnoštevilni udeležbi.

Kaj poročajo iz Pernic nad Muto? Veliko veselje je zavladalo v naši župniji, ko smo zvedeli, da pride k nam naš poslanec Vlado Pušenjak. Že prejšnja leta je večkrat javil svoj prihod, a razne razmere so onemogočile shod. V nedeljo se je uresničila naša želja, da se je vršil pri nas shod SLS, katerega je vodil naš vrli občinski tajnik g. Gešman. Poslanec Vlad. Pušenjak je poročal o političnem položaju in o programu nove vlade ter o domačih zadevah. Razpravljali smo o podpori po toči, o potrebi ceste do državne meje, o nastavljenju poštnega sela, katerega je prejšnja vlada odstavila, četudi imajo mnogi farani več kot tri ure do pošte na Muti; o izvozu lesa, postopanju finančne straže, ki popisuje živino po hlevih itd. Shod je bil zelo dobro obiskan, vsaka hiša je bila zastopana. Zborovalci so zadovoljni odhajali s shoda z željo, da se vsako leto vrši pri nas shod. — Prihodnji mesec dobimo še jeden zvon in bomo ta dogodek prav slovesno obhajali. — Finančni stražniki pri nas popisujejo živino po hlevih, a ne povedo, kdo jim je dal nalog, tudi ne pokličejo zraven zastopnike občine. Pritožili smo se zoper samo voljno, nezakonito postopanje finančne straže in ne bomo prej mirovali, dokler ne bodo krivci kaznovani. Letos so nas itak zapored zadele hude nesreče, zato nam je nerazumljivo postopanje finančne straže, ki silno razburja ljudstvo.

Umestna in upravičena pritožba iz Slovenjgradca. Liberalni listi »Jutro«, »Slovenski Narod« in drugi vedo poročati, kako strašno se navija davčni vijak ter pripisujejo vso krivdo SLS; oziroma njenim ministrom. Tudi v našem okraju slišimo dan za dnevom obupne tožbe kmetov, katerim je naš davčni navijalec Čepin naložil 8000 kron in še več dohodnine. Izgleda, kakor da bi ti gospodje davčni referenti nalašč navijali davčni vijak, da bi širili nezadovoljstvo med ljudstvom in s tem škodovali SLS. V okoliših naše davčne oblasti je splošno razširjeno mnenje, da je Čepin popolnoma nesposoben za tako mesto; da nima smisla za ljudstvo, pač pa neko bolešno, nenormalno nagnjenje, ljudi s pretiranimi davki in šikanami jeziti in se veseliti nad nesrečo drugih. Splošna želja je, da

se nas osvobodi tega uradnika in ga pošlje v pokrajino, kjer se do sedaj še niso davki predpisovali, kakor bi bilo potrebno.

V župniji Makole so v vseh šesterih občinah izvoljeni za župane sami naši pristaši in sicer: Jelovec-Makole: župan Ivan Bogina, svetovalci Alojz Juršič, Franjo Osebek in Jurij Mesarič; Sv. Ana: župan Jurij Jančič, svetovalca Matija Hajšek in Martin Emeršič; Dežno: župan Janez Pogacar, svetovalca Josip Finžger in Franc Zorko; Statenbreg: župan Franjo Brglez, svetovalca Janez Sprager in Franjo Krajnc; Pečke: župan Anton Poharc, svetovalci Jakob Skrbis, Martin Žnidar in Franc Sajko; Stopno: župan Lovro Novak, svetovalci Anton Sagadin in Jože Kocijan. Vložena je bila povsod samo ena kandidatna lista SLS.

Posnemajte! Iz Orehovec pri Sv. Petru v G. Radgoni poročajo: Dne 21. m. m. je tamošnji č. g. župnik slovesno blagoslovil novopostavljeni križ pri vrlenu gospodarju A. Irgoliču. Pri tej priložnosti se je krojač F. Žizek spomnil na Dijaško kuhinjo ter nabral 120 din. Vsem v dober zgled in posnemanje!

Požar povzročil 500.000 dinarjev škode. Zadnji petek je zapel rdeči petelin na domu posestnika Ivana Salamuna v Obrežju pri Središču. Požar je izbruhnil na nepojasnen način in popolnoma upelil vsa gospodarska poslopja, ki so hranila letošnje poljske prideleke. Zgoreli so tudi vsi poljedelski stroji, tri svinje in vsa perutnina. Škoda znaša najmanj 500.000 dinarjev. Posestnik, ki je najnujnejše pomoči potreben, se ima zahvaliti požarnim brambam in vnetemu sodelovanju sosedov, da se mu je rešila pred upeljenjem hiša.

Vesela novica od Sv. Bolfenka pri Središču. Naznanjamo žalostno in pretužno vest, da nas je zapustil naš šolski vodja, sokolaš in orjunaš g. Milan Megla. Priporočamo ga v blag spomin vsem, ki so ga poznali. Ceravno kričijo samostojneži v »Kmetijskem listu« z dne 17. m. m., da so nam ga odtrgali kruti, zaslepljeni sovragi. Se ne bomo jokali za njim. Na njegovem novem mestu mu želimo več sreče pri svojih pristaših kot jo je imel pri Sv. Bolfenku. Ptica poznaš po perju, sokolaša in orjunaša pa po obnašanju in da ne hodi v cerkev. Adijo!

Iz Vitanja pri Središču. V sredo, dne 24. septembra, je bila v Ormožu zaprisega novoizvoljenih županov in svetovalcev. Bili so tamkaj tudi naš vitanjski ata Tomažič. Ko jih je vprašal g. srezki poglavar, h kateri stranki pripadajo, so rekli, da je eden odbornik SLS in šest pa od slabostojne. Ali je res tako?

Izvolitev župana in svetovalcev v Lahoncih pri Ormožu. Tukaj je bil ponovno izvoljen za župana g. Jakob Kosi, ki županuje že čez 10 let, svetovalca pa sta brata Mihael in Andrej Krajnc. Celi občinski odbor je pri SLS stranki.

Skrivajte strelno orožje pred otroci! Iz Slovenjgradca nam poročajo ta-le žalosten slučaj: Sin delavca Novaka Ferdi, ki je star komaj 11 let, je izsledil doma nekje staro lovsko puško, ki je pa bila nabita že od bogzna kedaj. Z orožjem se igrajočemu dečku se je puška naenkrat sprožila in strel je zadel v trebuh Ferdičevega 10letnega tovariša Joška Breznika, ki je stal v veži. Ubogi in pomilovanja vredni fantek je bil tako hudo zadet, da je kmalu nato izdihnil. Starši, bodite previdni in zapirajte ter zaklepajte strelno orožje na taka mesta, da ne bodo mogli do njega nerazodni otroci!

Občinske volitve v Celju. Minulo nedeljo, dne 28. septembra, so se vršile za mesto Celje občinske volitve, ki so pokazale sledeči izid: Narodni blok je dobil 600 glasov in mu pripade 25 odbornikov, socialno-gospodarska stranka je dobila 486 glasov in 7 odbornikov, socialni demokratje 93 glasov in 1 odbornika. Celjski naprednjaki so nameravali po svoji stari navadi potom orjune po mestu razgrajati, a jim je to preprečila oblast, ki je poslala za vzdrževanje reda ter miru v mesto 100 orožnikov. Iz Ljubljane se je pripeljalo v Celje kakih 40 orjunc, a jih orožniki niso pustili v mesto, ampak so se morali takoj s prvim vlakom odpeljati nazaj v Ljubljano. Pri občinskih volitvah je vladal mir in je za to prav dobro in hvalevredno poskrbel oblast.

Blagoslovitev novih zvonov na Rečici ob Savinji. Dne 5. oktobra bo ob desetih slovesno posvečenje farnih zvonov, ki jih je izdelala tvrdka »Zvonoglas« v Mariboru. Posvečenje bo izvršil prevz. g. dr. Karlin, škof lavantinski.

Iz Kokarij. Romarska cerkev Metere božje na Kokarij se zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so darovali za nove zvonove, posebno hvalo pa faranom iz St. Mihela nad Mozirjem za njihove obilne darove. — Rožnovenska nedelja v Kokarij bo letos preložena od 5. oktobra zaradi blagoslovitve farnih zvonov v Rečici na 12. oktober.

V občini Kozjak je bil pri občinskih volitvah izvoljen zvest naš pristaš Franc Blažič, po domače Ramšak. Ker je bila samo naša kandidatna lista vložena, so tudi vsi odborniki in namestniki pristaši naše Kmetijske zveze. Slava jim in krščanski kmetijski slogi! Ob tej priliki se iskreno zahvaljujemo prejšnjemu županu g. Fr. Pajanku, po dom. Grmčiču, in staremu občinskemu odboru za njegovo skrbno in požrtvovalno delo v prid občine v pretekli dobi. Bog vam plačaji!

Poroka pri St. Janžu pri Velenju. Dne 25. septembra se je poročil g. Ivan Gradišnik, bivši tajnik SLS in dre-

vesničar, z gđ. Reziko Cviki, hčerko veleposestnika. Oba poročenca sta iz St. Janža pri Velenju. Novoporočencema želimo obilo srečel!

Sprememba voznega reda na progi Grobelno—Rogatec. Na progi Grobelno—Rogatec velja od 30. septembra naprej zopet stari vozni red, ker je doba za letovičarje že nehala. Ob sredah in sobotah še bosta vozila vlak št. 6837, ki bo odpeljal iz Rogatca ob 18.02, in št. 6838, ki bo odhajal iz Grobelna ob 22.30.

Lovec obstrelil lovca. Iz Nimnega pri Rogatki Slatini poročajo: V občini Nimno so priredili na nedeljo, dne 28. septembra, kmetijski lovci lov. Leopold Prah iz Nezbiš je ustrelil proti Francu Zobecu iz Nimnega. Obstrelil mu roko ter prsa, a je obstreljeni hvala Bogu izven nevarnosti. Kako in zakaj se je doigrala ta nesreča, še ni dosedaj pojasnjeno.

Smrt našega pristaša v Dobovi. Dne 28. septembra smo položili k zadnjemu počitku enega najboljšega farana, Janeza Kežmana, bivšega cerkvenega ključarja in načelnika krajnega šolskega sveta. Pokojni je bil vrli pristaša SLS in vseskozi dober in veren katoličan. Veliko zaslug si je pridobil tudi kot dolgoleten načelnik ljudske posojilnice. Blagemu možu svetila večna luč!

Smrtna kosa. Dne 16. t. m. je umrla v Golobinjeku pri Planini posestnica Anika Gračner. Umrla je v cvetu mladosti, stara komaj 22 let. Zapušča dva nedorasla otročka, od katerih je eno staro komaj par dni. Naj počiva v miru!

Tajništvo SLS v Kozjem posluje tekom meseca oktobra samo ob nedeljah, ker je tajnik g. Deželak ta mesec med tednom zaposlen v tajništvu SLS v Celju.

Prijetne vesti za revmatične bolnike. Po svetovni vojni trpi tisoče in tisoče ljudi vsled težkega reumatizma ter si išče zdravje po raznih kopališčih. Znano pa je, da je mladi ruski zdravnik dr. Rahlejev izumil zdravilo Radio-Balsamica, ki se je izkazalo kot izvanredno sredstvo proti vsem vrstam revmatizma. Zdravilo dr. Rahlejeva je osnovano na principu proteinove terapije, toda preparirano je za zunanjo uporabo. Pri uporabi Radio-Balsamica bolečine brzo prenehajo in nastopi popolno ozdravljenje. Radio-Balsamica ima tudi to prednost, da je popolnoma neškodljiva za srce ter ne ostavlja nikakih znakov niti na koži, niti na organizmu. Po njegovi uporabi se cel organizem popravi, o čemer pričajo priznani profesorji, zdravniki in bolnikov samih. Bolniki, ki so se celo leto zdravili po raznih zdraviliščih, so ozdravili po uporabi dveh do treh steklenic tega čudotvornega zdravila. Dobiva in izdeluje se v laboratoriju dr. Rahlejeva, Beograd, Kosovska ulica 43. 123

Gospodarstvo.

Iz južnega vinskega trga. Glede vinske produkcije na Hrvatskem zgleđa v obcem tako, da bo letos trgategv na Hrvatskem od lanske za polovico slabša. Cene hrvatskim kmetiskim vinom so poskočile. Izpod 7 ali 8 dinarjev ni mogoče kupiti nič od vinskih producentov. V Slavoniji in Sremu pričakujejo veliko slabšo trgategv, kakor pa na Hrvatskem. Vršački, belocerkvanski in subotški okraj so že začeli s trgatvijo. Poročajo, da bo letošnji vinski mošt v ravnokar omenjenih krajih vseboval 16—17 stopinj sladkorja, a glede količine pa bo tudi v teh krajih za polovico slabše kot lani. Najboljšo trgategv pričakuje Dalmacija. V Dalmaciji so ponekod začeli s trgatvijo. Letošnji dalmatinski mošt vsebuje 18—22 stopinj sladkorja. Stara dalmatinska bela vina so prodana po 50—55 din. po odstotku maliganda. Po Dalmaciji bi se še kupilo edino le par tisoč hektolitrov črnega vina po 4 dinarje. Nezavreči dalmatinski vinski mošt se prodaje po 5—5.50 dinarjev. Pričakujejo, da bodo cene letošnjemu dalmatincu še porastle.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 26. septembra t. l. se je pripeljalo 272 svinj in 1 koza, cene so bile sledeče: Mladi pravšiči 5—6 tednov stari komad 62.50—225 din., 7—9 tednov 250—300 din., 3—4 mesece 350—550 din., 5—7 mesecev 700—750 din., 8—10 mesecev 875—950 din., 1 leto 1225—1375 din., 1 kg žive teže 12.25—18.75 din., 1 kg mrtve teže 23.75—27.50 din., 1 koza 112.50 din.

Živinski sejem na Ponikvi. Dne 8. oktobra se vrši na Ponikvi veliki živinski sejem, na katerega se vabijo kupci v obilnem številu.

II. artilerijska podoficijska šola v Mariboru. Stritarjeva ulica 30, ima večjo količino konjskega gnoja na prodaj. Licitacija se vrši v pisarni šole na dan 15. oktobra t. l. od 10. do 12. ure predpoldne.

Sadjarilj Po odredbi kmetijskega ministrstva se teče za sušenje, sortiranje in vkladanje sadja na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru radi pomanjkanja kredita dne 3. in 4. oktobra t. l. ne vrši, odnosno je preložena na poznejši čas.

Sadjararska razstava v Guštanju na Koroškem. Sadjararsko in vrtnarsko razstavo priredi podružnica Sadjararskega in vrtnarskega društva dne 18. in 19. oktobra (Lukčevo) v tukajšnji šoli. Na razstavi bodo sledeči oddelki: sadje (zlahtno in moštovno), zelenjad, škodljivci, orodje, sadne konzerve, boj alkoholu. Kmetovalci-sadjarji, udeležite se razstave s svojim sadjem, da pokažemo, kakšno sadje rodi Mežiška dolina in da se bodo sadni trgovci tudi za naš bolje začeli zanimati. Razstavne predmete je oddati najpozneje 16. oktobra v šoli.

Vojnik. Otvoritev sadnega ogleda s posebnim oddelkom za čebelarstvo za tukajšnje okolice bo v nedeljo, dne 5. oktobra t. l., ob 8. uri zjutraj v posojilnični dvorani s poučnim predavanjem o sadjarstvu. Sklep v torek, dne 7. oktobra, ob 14. uri z razdelitvijo nagrad in s licitacijo razstavljenega sadja. K obilnemu obisku vabi posebno

kupce podružnični odbor Sadjarskega in vrtnarskega društva.

Braslovče. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Braslovčah priredi v dneih od 12. do 14. oktobra t. l. v šoli sadni ogled za tukajšnje okolice. Ta ogled ima namen, da vidimo, kaj imamo in katere vrste naj se prav posebno gojijo in razmnožujejo za naš okoliš. Na dan otvoritve razstave bodo strokovnjaki imeli poučna predavanja o sadjarstvu, zadnji dan se bo razstavljeno sadje licitalo v prid podružnice. Vsi zavedni sadjarji, zlasti člani sadjarske podružnice, se uljudno vabijo, da ta ogled bogato založijo s primernimi vrstami ter prav marljivo posejajo razstavo. Kdor ima lepe poljske pridelke ter cvetlice, naj iste tudi razstavi. Sadjarji, od vas je odvisno, da bo ta poučni ogled imel popoln uspeh, zato naj noben napreden sadjar ne izostane!

Žitni trg. Položaj na žitnem trgu je še vedno negotov. Cene ne kažejo še nikakega znaka za padec; ker je verjetno, da se bo dinar utrdil na sedanji višini, kaže inozemstvo zopet zanimanje za naše žito in izvoz je postal zlasti zadnje dni zopet živahnejši. Največ se izvažajo moke ter fižola, katerega kupujejo Italijani in Čehoslovaki. Tudi domači mlini nakupujejo večje zaloge pšenice, ker izgleda, da cena ne bo znatno padla, večja verjetnost pa je, da bo šla celo kvišku. Živahna je postala trgovina z novo koruzo, dočim je za staro malo popraševanja. Cene žitnim vrstam so na novosadski borzi približno sledeče: Pšenica 345—355 din., ječmen 330—350 din., oves 240—250 din., nova koruza 250—255 din., fižol beli 430—450 din., fižol mešan 330—350 din., moka mularica 540—570 din. Na ljubljanski borzi je notiralo domače žito: pšenica 370 din., krompir za dobavo v oktobru 130 din., fižol rešetan 650 din. franko Postojna.

Znižanje cene cigaram »Viržinke.« Uprava državnih monopolov v Beogradu je z odlokom z dne 20. 9. 1924. Pr. br. 36.596, odredila, da se z dnem 1. oktobrom t. l. zniža cena cigaram »Viržinke« od 125 din. na 100 din. za 100 komadov, t. j. na 1 dinar za komad.

Lesni trg. Lesna trgovina v Sloveniji se ne nahaja baš v najboljšem položaju. Denarna kriza in pa nagel skok dinarja precej ovirajo svoboden razmah lesne trgovine, ker so trgovci navezani večinoma na drage kredite in ker se je izvoz skrčil. Zato je mnogo podjetij sploh ustavilo obrat, dočim ostala poslujejo v zmanjšanem obsegu. Slovenska lesna industrija še vedno preživlja težko krizo, ki bo sigurno pokopala mnogo podjetij, ki ne stojijo na solidni podlagi ter ne delajo z lastnim denarjem. — V inozemstvu nam je začela konkurirati Avstrija in Rumunija, ki se zelo trudi, da si osvoji italijanski trg. Vendar ta konkurenca ne bo dolgo trajala, ker s stabilizacijo dinarja bo zopet nastopila možnost našega izvoza. — Mnogo bolje, kot slovenska, stoji hrvaška lesna industrija, ki izvažajo hrastovino. Francija kupuje velike množine hrastovih desk in tramov, katere rabi v po vojni opustošenih krajih, izvažajo se pa tudi doge, parketi in fini hrastovi izdelki. Našo hrastovino kupujejo tudi druge zapadno-evropske države, posebno živahno povpraševanje vlada za hrastove hlode. Iz Hrvaške se izvažajo tudi jesenovina. — Lesne cene so sedaj v trgovini na veliko približno sledeče: hrastovi plohi I 1500—2000 din., II 900—1100 din., hrast za furnirje 3000—4000 din., hrastove deske neobrobene 3000—3500 din., izbrana roba 5300—5800 din., hrastovi tramovi 1500—2000 din., sodarska roba 100—120 din., hrastovi železniški pragi komad 50—80 din., bukovni plohi 300—400 din., bukov rezan les 1300—1400 din., bukovni železniški pragi komad 40—50 din., jesenovi plohi 700—900 din., jesenove deske neobrobene 1500—1700 din., bukova drva 10 tonski vagon 2600—2900 din., bukov ogle 10 ton 9000—10.000 dinarjev.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 70—71 din., francoski frank 3.80 din., laška lira 3.15 din., čehoslovaška krona 2.15 din., švicarski frank 13.80 din., 100 avstrijskih kron 10 para. V Curihu znaša vrednost dinarja 7.30 centimov.

Želodčne bolezni zginejo po vživanju Radenske vode! 1258

Kdor bo zidal, pozor! Kdor hoče zidati poslopje, katerokoli ter si pri zidanju želi prihraniti 25 odstot. na opeki, pesku, apnu in delu, naj se poslužuje novega načina zidanja z navadno zidno opeko, katere stanovanja so zdrava, suha, trpežna, po leti hladna, po zimi topla. Naj piše po obširna, brezplačna pojasnila na naslov: Dragotin Korošec, stavbeno podjetje, Rečica ob Paki. (Za stroške priložiti 2 D.)

LISTER.

To je New York.

(Po »New York American«, 22. junija 1924 priobčuje M. Golob.)

Delegati in gostje demokratske narodne konvencije so zborovali v največjem mestu sveta. Presenetljive številke kažejo resnično velikost New Yorka, kot najmočnejše metropole celega sveta.

New York je največje mesto sveta. Ljudsko štetje leta 1920 izkazuje 5.626.048 prebivalcev, ali 1.136.799 ljudi več kakor v Londonu, drugem največjem svetovnem mestu. V mejah metropolskega ozemlja se je naštele 7.910.415 ljudi, 424.247 več kakor v ozemlju Londona.

Površina mestnega ozemlja meri 318 kvadratnih milj. Ona je večja, kakor katerekoli ameriškega mesta izveniši mesto Los Angeles.

Več ljudi živi v New Yorku, kakor v katerikoli državi Unije, razun držav Illinois in Pennsylvania.

New York je najbolj obljudeno mesto sveta s povprečno 545 prebivalci na vsak akter, na drugem mestu je London z 268, na tretjem Tokio z 217.

Sedemnajst oseb se tukaj narodi vsako uro. Osemnajst je vsako uro poročenih. Vsako uro umrje osem oseb. Odstotnost rojstev je večja, odstotnost umrljivosti manjša nego v Londonu.

V mestnem okrožju, znanim pod imenom Columbus Circle, je največji promet na celim svetu. Petdeset tisoč raznih vozil se tam obrne vsak dan; dočim se je v Piccadilly v Londonu naštele največ 30.000 vozil na en dan.

Broadway in Fulton Street sta najživahnejši točki peš-prometa. V desetih urah dnevnega prometa se je naštele na tih dveh meslih nad 113.000 pešcev.

V New Yorku je 1.991.547 prebivalcev rojenih v inozemstvu. Takšnega števila ne izkazuje nobeno drugo mesto na svetu.

Več Judov živi v New Yorku, kakor v kateremkoli mestu na svetu. Dve tretjini v tem mestu rojenih otrok ste od inozemskih roditeljev.

Finance.

New York je največje finančno središče sveta. Wall Street je središče svetovnega denarnega trga. Kapital dveh največjih bank newyorških presega kapital Angleske banke za Dol. 10.000.000.

Banke tega mesta imajo letno Dol. 215.000.000.000 prometa ali trikrat toliko, kakor banke v Londonu.

Izvozne in uvozne statistike izkazujejo v New Yorku 3.205.000.000, v Londonu pa 2 milijardi 825 milijonov dolarjev.

V New Yorku je največja komercialna banka sveta z vlogami v znesku 235.000.000 dolarjev.

New York ima Dol. 2.667.000.000 hranilnih vlog, torej več kakor polovico vseh hranilnih vlog Združenih držav.

Bogastvo mesta.

New York pobere letno Dol. 375.468.000 taks ali davščin za vzdrževanje mestne uprave. To je več kakor davki mest Boston, Detroit, Philadelphia, St. Louis, San Francisco in Chicago skupaj.

Vrednost mesta New York je cenjena na 11 milijard dolarjev, to je 3 milijarde več, kakor se ceni vrednost držav Nove Anglije skupaj. (Pod tem imenom so vračunane države: Maine, New Hampshire, Vermont, Massachusetts, Rhode Island, Connecticut, katerih držav površina meri 66.400 kvadratnih milj, ali ena petdesetina površine Združenih držav.)

Ena četrtna vseh osebnih davkov cele Amerike se plača v New Yorku.

Dolg mesta New York znaša 1 milijardo 560 milijonov dolarjev, to je dvakrat in pol toliko, kakor je znašal dolg Združenih držav pred svetovno vojno. Mesto plača letno 55 milijonov dolarjev obresti od municipalnega dolga.

New York ima zaposlenih 94.000 možkih in žensk za opravljanje civilne službe. Med temi je 13.450 policajev, 7.000 ognjegašev, 8.100 cestnih pometačev.

Sedem najvišjih stavb v New Yorku meri v višini: Woolworth Building 792 čevljev, Metropolitan Life Insurance Building 700 čevljev, Singer Building 612 čevljev, Municipal Building 560 čevljev, Bankers Trust Building 539 čevljev, City Investment Building 487 čevljev in Equitable Life Building 467 čevljev. — Woolworth Building je najvišja stavba na svetu.

Deset stavb v New Yorku je cenjenih po 10 milijonov vsaka, enainšestdeset pa več ko po 2 milijona dolarjev.

Vsakih 51 minut se dozida eno trgovsko, ali rezidenčno poslopje v New Yorku.

Vsak mesec se potroši 60 milijonov dolarjev za nova poslopja.

V tem mestu je skoro 500.000 stanovanj — 200.000 zasebnih hiš, 100.000 dvodružinskih hiš in 110.000 tenement-hiš (to so velike hiše s stanovanji za 10—30 družin).

Svetovno pristanišče.

Mesto New York lastuje 578 milj obrežja proti 200 milj obrežja v Londonu. Mesto ima 775 pristajališč, izmed teh 308 javnih. Skozi mestna pristanišča gre vsaki dan blaga v vrednosti 17 milijonov dolarjev, zato prekaša to pristanišče vsa druga v prometu na vodi.

Vsak dan pristane 100 plovil v pristanišču. Vsakih 20 minut gre skozi pristanišče po ena prekmorska potniška ladja.

Izmed 249.000 potnikov, ki so odpotovali iz dežele lanske leto jih je šlo skozi New York 208.359. 4.168 brodov prevozi dnevno 250.000 oseb.

Pristanišče meri nad 175 kvadratnih milj. V njem bi se lahko znestilo 6 drugih največjih pristanišč sveta.

Prevoz.

Vse večje železnice proge celega ozemlja se stekajo v New Yorku ali neposredno ali posredno z zvezami na vodi.

Dva največja in najlepša kolodvora na svetu sta Grand Central in Pennsylvania kolodvor. Skoz Grand Central kolodvor gre letno 40 milijonov potnikov. To je najdražja stavba te vrste na celim svetu. Kompanija je dozdaj že potrošila 115 milijonov dolarjev za gradnjo kolodvora, ki pa še vedno ni dokončan.

Dnevno pride v New York (potom železnic in brodov 995.589 ljudi. Dva milijona sedemsto petdeset milijonov ljudi prevozi vsako leto podzemeljska (subway), poulična (surface lines) in nadcestna (elevated) železnica, kar presega število celokupnega prebivalstva zemlje. Nikelni (to je pet centovski denar, ki se plača za eno vožnjo) vplačani en dan, bi segali od New Yorka do Philadelphije. V enem letu se jih vplača toliko, da bi

z njimi lahko potlakali 16 čevljev široko cesto iz New Yorka do Albany. (Razdalja med tema mestoma znaša 145 milj.)

New Yorška podzemna železnica je najboljše in na celim svetu; njeno omrežje je več kot dvajsetkrat večje od londonskega.

Več ljudi gre skozi kolodvore mesta New York v enem samem dnevu, kakor jih živi v Bostonu. (Boston šteje l. 1920 750.000 ljudi). Čez mostove, ki vežejo New York z Long Islandom nad reko East River gre dnevno nad en milijon ljudi.

Tovarniško proizvajanje.

New York proizvaja več izdelkov kakor Chicago in Philadelphia skupaj. Osem sto pet in dvajset tisoč možkih in ženskih je zaposlenih v newyorških tvornicah. New York proizvaja eno dvanajstino skupnih proizvodov cele krajine v dolarjih in centih. Produkcija celih Združenih držav je precejšena na 62 milijard 418 milijonov dolarjev v lanskem letu; od te svote pripade na New York 5 milijard 360 milijonov dolarjev.

V izdelovanju moške in ženske obleke prednjači New York celemu svetu, ravno tako v proizvajanju knjig in časopisov. Obleka in literarni proizvodi lanskega leta so bili cenjeni na 1 milijardo 400 milijonov dolarjev. Polovica vse moške obleke za celo Ameriko se proizvaja v New Yorku. Mesto ima 7.800 tvornic za žensko in 1.750 tvornic za moško obleko, pridelak obojih znaša letno 900 milijonov dolarjev.

Izdelki New Yorka presegajo tovarniške izdelke mest Pittsburgh, Cleveland, Cincinnati, St. Louis, Milwaukee in Buffalo skupaj.

Kupčija s krojnim blagom na debelo presega letno dva in pol milijona dolarjev, na drobno okoli dva milijona.

Tiskarne in knjigovoznice v New Yorku so porabile lansko leto za 200 milijonov dolarjev belega papirja.

Šole.

New York se ponaša s 550 javnimi šolami. Ozemlje med 70to in 90to cesto ima več šol, kakor katerokoli drugo ozemlje na svetu relativno na razsežnost. V javnih šolah se poučuje 1.002.932 otrok. Da je šola prosta (to je, otroci dobijo vse šolske potrebščine) morajo davkoplačevalci vsako leta plačati 100 milijonov dolarjev, nevračunjeno gradnjo šolskih poslopij. V zadnjih 23 letih je mesto potrošilo za nove šole 268 milijonov dolarjev. 26.000 učiteljev in učiteljic je uslužbenih v javnih šolah v New Yorku.

Newyorška javna knjižnica nudi za informacije ali pojasnilo, pouk in razvedrilo 1.500.000 knjig in brošur; samo štiri knjižnice na svetu presegajo to število. V knjižnicah je zaposlenih 1.250 uslužbencev in uslužbenk, kakor jih ni v nobeni drugi knjižnici celega sveta.

Prehrana.

New York použije raznovrstne hrane kar na vagon. Za prehrano mesta je treba vsak dan 1.800 to-

(Spraviti!)

1. (Nadaljevanje sledi!)

Naš sotrudnik Dr. med. Nakruič

profesor kukilorogije, bivši specialist za vse moderne bolezni. Ker mu ni ugajalo, da vsak trenutek zdravi kako drugo bolezen, se je odločil, da stavi vse svoje znanje v boj proti samo eni bolezni in sicer proti kurjim očesom. Ker je preizkuševal vsa sredstva, ki jih nudi znanost, z bolj negativnim kot pozitivnim uspehom je v srečnem trenutku prišel do spoznanja, da je edino sredstvo proti kurjim očesom samo Kukirol. To spoznanje ga je nepopisno razveselilo, saj je postal s tem slaven za vedno. Od tedaj zdravi on samo z geslom: »Veliko ali malo kurje oko, ozdravi Kukirol samo.« — Ko je izvršil že nekaj sto brzih ozdravljenj z Kukirol-obližem z uspehom, ter tudi ugotovil, da umivanje nog z Kukirol-preparatom zasluži vso hvalo, obvešča vse, da je najboljša in edino sredstvo za odstranjevanje kurjih očes brez vsake sledi bolečin, nevarnosti in brez dolgotrajnega ozdravljenja samo Kukirol, katerega blagoslovila milijoni in milijoni ozdravljenih trpinov. — Istočasno je izdal znanstveno delo, v katerem opisuje škodljivost zamezmarjenja nege nog. V tej razpravi najtopleje priporoča umivanje nog s Kukirol preparatom. Naročite si še danes knjigo: »Pravilno negovanje nog«. Dopolnje se vam brezplačno in poštnine prosto potom tvrdke

HUGO BULLY, BEOGRAD (JUGOSLAVIJA)
JAKŠIČEVA B R 11.

Pravi, po vsem svetu znani in v milijon slučajih preizkušeni Kukirol fabrikati se dobijo v vsaki lekarni in v vsaki boljši drogeriji in sicer za ceno 10 D za skatlo Kukirol obliža in 12.50 D za paket Kukirol preparata za umivanje nog. V mnogih trgovinah se ponujajo po nižjih cenah ponaredbe naših pravih Kukirol fabrikatov. Iste odklanjajte v lastnem interesu in prosimo, da pazite na to, da vam se ne vsilijo kot »tudi prav dobri« manjvredni izdelki. Boljše kot Kukirol se ne dobi. Pristni samo z varstveno znamko: »Petelinova glava na nogi«.

Naš znanstveni oddelek, ki je pod vodstvom starega, izkušenega zdravnika, vam ob vpošiljavi povratne poštne brezplačno nudi vsa pojasnila in dobre svete na vsa vprašanja v zvezi negovanja in bolezni nog.

KUKIROL-FABRIK, GROS-SALZEBELMAGDEBURG (DEUTSCHLAND).